

Péter Zsombor

Frida

Frida Kahlo élete minden kétséget kizáróan mozivászonra kívánczolt. Minden idők egyik legnagyobb női művésze számos tragédiát élt át, mégis ember tudott maradni egy olyan korszakban, amikor ez cseppet sem volt egyszerű. Julie Taymor 2002-es, két Oscar-díjjal jutalmazott filmje kellő tisztelettel és pontossággal mutatja be az alkotó életét.

Az életrajzi műveknek többnyire megvan a kötöttségük, egy adott történetet mesélnek el, egy adott szemszögből. Gyakran pátoszosak és ritkán tudnak újdonsággal szolgálni, noha vannak olyan rendezők, akik mesterei a zsánernek, gondolok itt elsősorban Milos Formanra (Amadeus, Ember a holdon). Sokaktól azonban csak egy tisztességes munkára futja, amiben vagy az ember munkásságára, esetleg magánéletére fókuszálnak. Taymor alkotása azért tűnik ki a sorból, mert kiváló érzékel gyúrja össze ezt a két elemet egy, koherens egészé. A Frida nem feltétlenül a festőről és nem is az asszonyról szól. A Frida az emberről szól, aki elsősorban magának alkotott, önkifejező terápia gyanánt.

A cselekmény első harmada gyors tempót diktál: a címszereplő balesetet szenved, melynek következtében majdnem lebénu. A rehabilitáció során kezd el festegetni, majd megismeri későbbi férjét, a nála 21 évvel idősebb, szintén festő Diego Rivérát. Kettejük viharos kapcsolatára épül a film gerince, de Taymor elegánsan fűzi bele a romantikus szálba a művészetet. Szinte semmi konkrétum nem lát napvilágot arról, hogy Frida mennyire sikeres, mennyit fejlődik, mégis tisztában vagyunk a tehetségével. Aki ismeri a főhős életét, tudja, mikor milyen állomáshoz érkezünk, de a rendező a laikusokat is kiszolgálja. Pont annyit időz ezeken a helyeken, amennyit szükséges. Bepillantást enged az amerikai utazásba, a nyitott házasság viszonyait, a politikai nézetek okozta ideológiai összetűzésekbe, és még sorolhatnám. Nincs idő minden apró részletet megjeleníteni; Taymor ki is hagy néhány elemet, főleg a fináléhoz közeledve, de ennél nem is dönthetett volna jobban. Felesleges lett volna politikai irányba vinni a történetet, annyira érintjük csak ezt a témát, amennyire indokolt. Sokkal inkább Frida kettőssége áll a középpontban. Az, hogy miként képes egyszerre szerető feleség, álságos boszorka, depressziós festő és életvidám hölgy lenni. Ahogy ezt sikerül összhangba állítani a művészetrel, abban rejlik a film igazi csodája. Taymor olyan kreatív vizuális megoldásokat használ, amik egyszerre működnek humorforrásként, metaforaként, ugyanakkor bemutatják Frida műveit. A King Kongos betét, a

műteti beavatkozás, mind zseniális húzások, a cselekményt megtörő, mégis végtelenül érzelemgazdag portrés áthallások pedig egy-egy beállított képpel többet képesek mondani, mint egy tízoros monológ. Az összkép persze nem működhetne, ha nem kiváló színészek keltenék életre a karaktereket, a casting azonban kifogástalan. Apróbb mellékszerepekben is olyan arcokat látunk, mint Antonio Banderas, Edward Norton vagy Geoffrey Rush, Alfred Molina pedig egészen szenzációs Diego Rivera. A címszerepben az a Salma Hayek nyújtja élete

alakítását, akit sose kedveltem túlzottan, itt viszont lubickol a szerepben és élmény nézni mennyire egybeforr Fridával.

A mexikói művész kiállításának apropóján érdemes meg/újranézni Julie Taymor életrajzi filmjét. Kiváló arányérzékkel keveri az alkotás mibenlétét a magánélet viszontagságaival, miközben pazar vizualitással mesél, és hatalmas teret enged a zenének, ami egy újabb réteget ad az összképnek. Frida Kahloról egy hozzá méltó, csodás moziban emlékeztek meg, amire a síron túlról is büszke lehet.

